

Моніторинг регіональних процесів у рф

Перше півріччя 2024

Недержавний аналітичний центр «Українські студії стратегічних досліджень» здійснює довготерміновий проєкт **Моніторингу регіональних процесів у рф**.

Мета дослідження — фіксація та визначення динаміки конфліктогенних та дезінтеграційних факторів, що сприятимуть деконструкції російської федерації та її зникнення як геополітичної реальності.

Об'єктом моніторингу є інформаційне поле російської федерації, аналізуються найбільш популярні новини різних регіонів росії щомісяця, що дасть чіткіше уявлення про внутрішні процеси, які протікають на території держави-агресора та дозволить провести моніторинг конфліктогенних регіональних процесів.

Проєкт проходить у партнерстві з ініціативою «Антиімперський блок народів», а також громадською організацією «Український студент».

Моніторинг відбувається за шістьма основними якісними параметрами, які розглядаються в контексті їхнього впливу/відповідності на посилення чи послаблення центральної влади. Тобто потенціалом до її дезінтеграції чи навпаки, цілісності.

1. Суспільно-політичний: місцеві політики, «варяги», політичні інститути, клани, процеси тощо.
2. Соціально-економічний: міжбюджетні стосунки, ділова активність, контроль за активами та грошовими потоками тощо.
3. Гуманітарний: мова, культура, освіта, кінотовиробництво тощо. Заяви влади, інтелігенції, активістів щодо історичних, культурних питань.
4. Релігійний: відокремлення церкви від держави, участь у державній пропаганді/контрпропаганді, вплив на політичні, культурні процеси.
5. Національний — становище корінних народів, їхній вплив на ситуацію в регіоні, визвольна боротьба.
6. Екологічний — забруднення довкілля й викликані ним протести.
7. Військовий — вплив війни та мобілізації на суспільно-політичну ситуацію.

Моніторинг конфліктогенних та дезінтеграційних факторів у рф

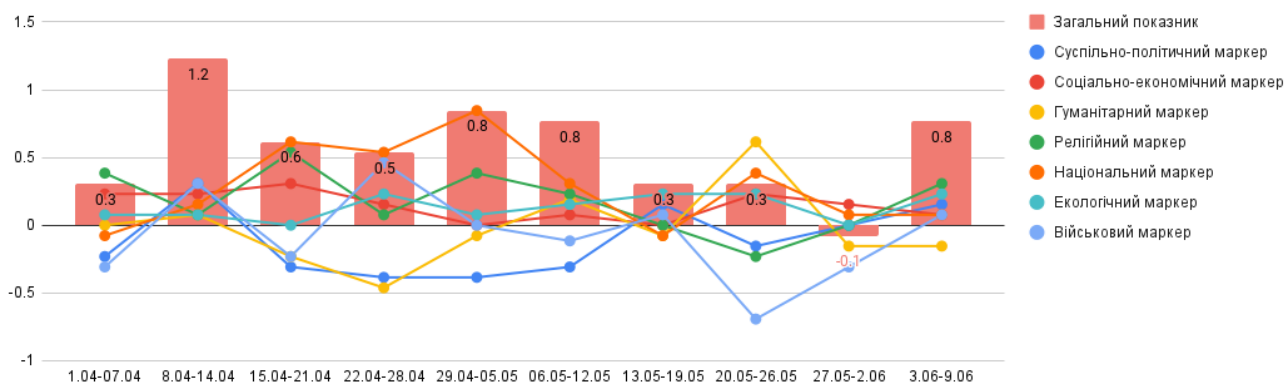
Перше півріччя 2024 року

Найбільший вплив на процеси в росії в першому півріччі 2024 року здійснює агресивна війна росії проти України (так званна СВО), переведення країни на воєні рейки, звуження громадянських та національних прав. Головними суспільними конфліктогенним подіями на території рф стали січневі протести в Башкортостані, весняні масштабні екологічні лиха, зокрема паводки в Оренбурзькій та Курганській областях, великі пожежі. *Ситуація в росії продовжує поступово ускладнюватись, а центр продовжує втрачати контроль над ситуацією, зберігаючи, однак, інформаційну цензуру в країні та силові важелі впливу.*

Важливою подією всеросійського рівня стали так звані вибори путіна в березні 2024 року, які спричинили «перезавантаження влади» на федеральному та регіональному рівнях, урядові зміни, відставку частини очільників суб'єктів федерації. Відсторонено міністра оборони Сергея Шойгу, якого призначено секретарем Ради безпеки рф (замість Ніколая Патрушева-старшого). Найімовірніше, ця відставка є покаранням за невдале

ведення війни. На посаду голови військового відомства висунутий колишній віцепрем'єр з економічних питань Андрей Белоусов, якого пов'язують із наближеними до путіна Кірієнком і Ковальчуками.

Середнє по рф

У режимі російського типу значення інституцій залежить від зв'язків їхніх керівників із путіном. Як наслідок Рада безпеки втрачає роль та стає почесною пенсією, на яку й відправлено С. Шойгу. При цьому його ключових заступників піддають арештам — спершу заступника Шойгу Тімура Іванова, згодом начальника Головного управління кадрів Міністерства оборони Юрія Кузнецова.

Серед наближених до кремлівського диктатора є Ніколай Патрушев-старший, роль якого трохи послаблена, але, очевидно, путін із ним рахується, адже його призначено радником в адміністрації, а син Дмитрій став віцепрем'єр-міністром.

Найголовніше, що на своїх посадах залишилися всі, крім С. Шойгу, очільники силових відомств — Александр Бортніков (голова ФСБ), Владімір Золотов (керівник Росгвардії) і Сергей Нарішкін (голова Служби зовнішньої розвідки). Варто зауважити, що Бортніков і Золотов є креатурами Патрушева, противагою їм залишаються Андрей Белоусов і Валерій Герасімов. І найімовірніше, путін намагатиметься працювати через них, напряду управляючи перебігом війни.

Та головний факт — попри різні інсайди, не змінився глава уряду Міхаїл Мішустін. Він починав як непомітний технократ, і досі мінімізує радикальні заяви щодо зовнішньої політики, виступаючи «ефективним господарником». Все більше підтверджень, що саме його підтримує Пекін як наступника путіна, і він змушений рахуватися з думкою старшого брата. Недарма новий старий уряд призначений перед візитом путіна до Китаю 16–17 травня.

Ще однією тенденцією, що прослідковується в новинах, є те, що російський режим стикається з неспроможністю воювати без загальної мобілізації, і через це масово вербують найманців з Африки та Азії. Також у червні низка регіонів у десятки разів збільшує виплати з місцевих бюджетів на підтримку «добровольців». Однак влада боїться повної мобілізації і масових протестів після цього.

Варто відмітити наростання економічних проблем, які посилюються західними санкціями. Після потрапляння під санкції з 13 червня біржова торгівля долларом та євро в росії припинена. Російський рубль перестав бути вільноконвертованою валютою. Також Мінфін США заявив, що готовий ввести будь-які санкції проти іноземних банків за операції з російськими фінансовими організаціями, серед них зі «Сбербанком» та ВТБ. Паралельно із цим введені нові санкції у сфері ІТ. З 12 вересня в росію заборонено експорт, продаж, постачання зі США, а також через треті

країни послуг у сфері IT-консультування та проектування, IT-підтримки та хмарних секторів для програмного забезпечення будь-якої особі в росії.

Згідно з традиційними параметрами, російська економіка перебуває в чудовій формі. Втім, путін і компанія настільки спотворили її структуру в бік ВПК, що вимірювати її стан подібно до інших країн світу ми вже не можемо.

Кремлівські пропагандисти радісно вказують на те, що їхній ВВП зростає швидше, ніж у багатьох держав ЄС. Однак вони забувають згадати, що в росії нині діють небачені обмеження на рух капіталів, роль уряду в економічних процесах неприродно зростає, а торговельні зв'язки московії із зовнішнім світом за два роки зазнали радикальної переорієнтації із Заходу на Південний Схід.

У росії поки немає режиму планової економіки, характерної для СРСР до самого його розвалу. З іншого боку, країна-агресор більше не є державою з ринковою економікою. Система, що нині існує в московії, має назву «дирижизм», що характеризується активним державним втручанням у всі економічні процеси.

Московський уряд впроваджує свою стратегію репресивними методами, ставлячи інтереси бізнесу й населення нижче за воєнні потреби. Водночас мінімальний добробут пересічного громадянина залишається важливою частиною кремлівської політики. У своїх передвиборчих заявах путін наобіцяв своїм виборцям державних програм, які можуть коштувати багато трильйонів рублів. Імовірно, обіцянки залишаться обіцянками: ці трильйони будуть витрачені на «гробові» й ремонт пошкоджених українськими дронами НПЗ, а не на добробут жителів темного російського села.

Через два роки великої війни базовим сценарієм для москви стало довгострокове збройне протистояння. Кремль не вірить у можливість поразки, але також не сподівається на скасування санкцій і повернення до світової торгівлі. Нещодавні обмеження щодо московської фондової біржі, нехай надзвичайно болісні, не стали для москви несподіванкою; уряд до них уже тривалий час готувався.

Майбутнє російської економіки залежить від того, чи зможе кремль знаходити джерела фінансування воєнних витрат, що суттєво зростають. Збільшення видаткової частини бюджету планують забезпечувати доходами від продажу енергоносіїв, однак поки незрозуміло, чи будуть ці доходи отримані. Джерелом погашення дефіциту є Фонд національного добробуту, що стрімко вичерпується: вартість його ліквідних активів скоротилася з 9 трлн рублів на початку 2022 року до 5 трлн на початку 2024-го.

РЕГІОНИ

А) Кавказ

Ростовська область

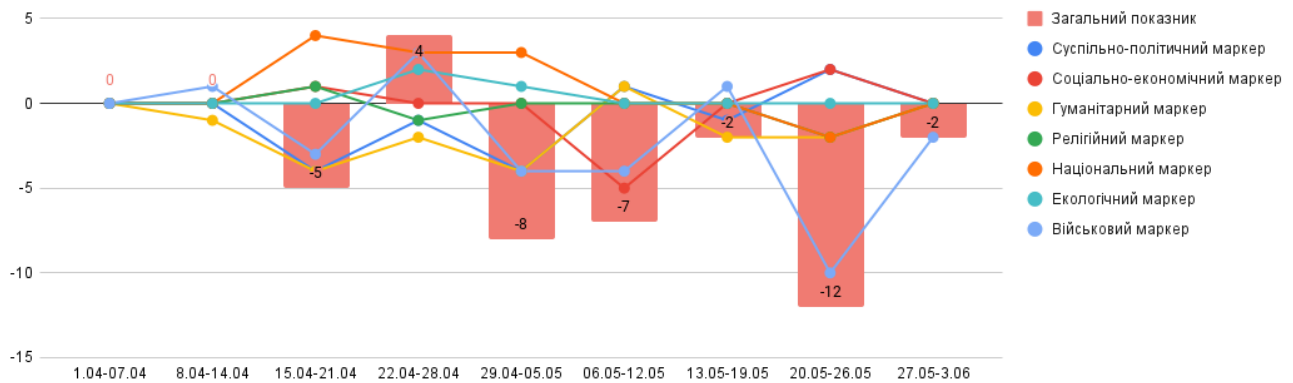
У ЗМІ надходить незначна інформація щодо підривної діяльності — спроби диверсійних дій на енергосистемах області і відсутність підтримки російських військових. Цікавою є мотивація та причини таких дій. Регіон близький до українського кордону, відповідно, наслідки війни тут чуються дещо більше.

Кубань (Карачаєво-Черкеська Республіка, Краснодарський край, Республіка Адігея, Ставропольський край)

- «Показання»

У Краснодарському краї активно іде процес розбудови «Кубанського казачого війська», який охоплює всі важливі сфери життя регіону: від дошкільної освіти до участі підрозділів «ККВ» в «СВО». Це відбувається за активної підтримки крайової адміністрації. Безпосередньо цим питанням опікується отаман «ККВ» Александр Власов, який обіймає посаду віцегубернатора краю.

Кубанська республіка

- Протестні та антисистемні дії

Єдиною формою протесту на Кубані, яка не надто дратує режим, є екологічні акції, які підтримує придворна опозиція.

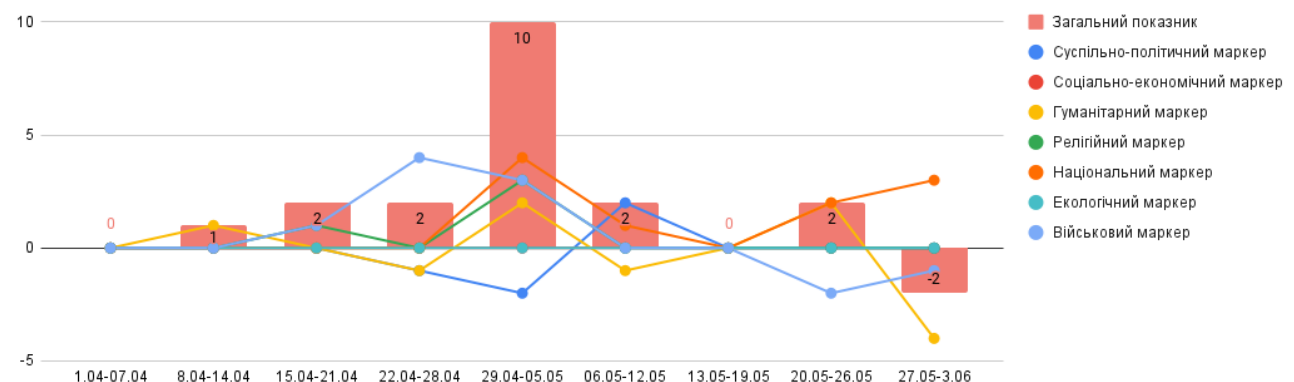
Понад 150 осіб взяло участь у мітингу проти полігону для сміття, який влада планує облаштувати біля станиці Радянської, повідомили організатори. «Було багато поліції. Мітинг пройшов добре та організовано. На ньому виступило близько десяти осіб з-поміж мешканців станиці, представники партій КПРФ та Яблуко, а також екологи», — прокоментувала лідерка громадської організації «Ворота Кавказу» Альбіна Мащенко.

Також проти 16-річного підлітка зі Ставропілля порушили кримінальну справу щодо закликів до тероризму (ч. 1 ст. 205.2 КК) через антивоєнні листівки. «Понад 400 людей загинули в селі Буча внаслідок воєнних злочинів, скоєних Збройними силами росії. Це не звільнення, це геноцид», — йшлося в листівках, які він нібито розклеював у ніч із 3 на 4 квітня. Також на них була фотографія зруйнованої будівлі, напис «Свобода Росії» та посилання на телеграм-канал легіону «Свобода Росії».

Карачаєво-Балкарська республіка

Якщо в Карачаєво-Черкесії на офіційному рівні йдеться про «дружбу між народами», це означає, що десь треба тушити чергову «пожежу». Черговий раз це

Карачаєво-Балкарська республіка

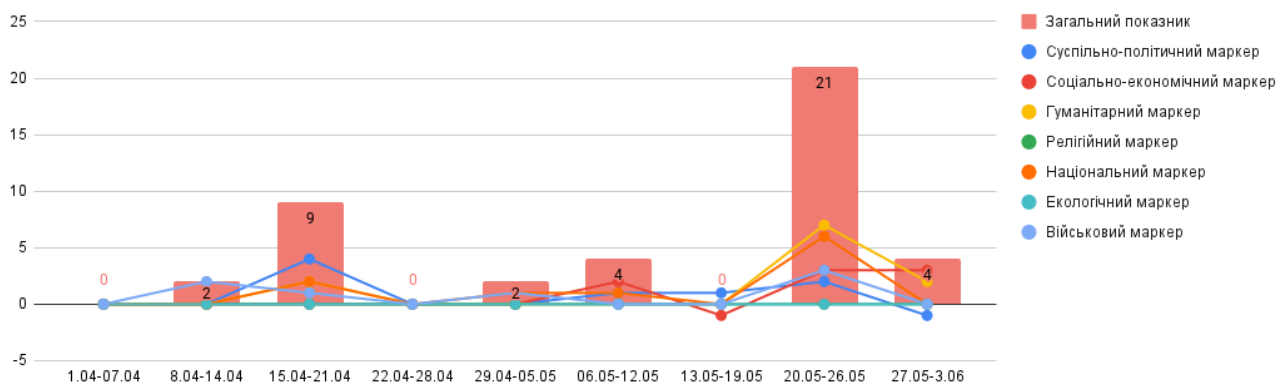
сталося на тлі двох озброєних нападів бійців місцевої військово-політичної опозиції на російських поліцейців, що відбулися поблизу Карачаївська. Загін повстанців, який складався з карачаївців та слов'янина, що прийняв іслам, завдав силовикам втрат, проте був знищений у бою. Ця подія викликала значний резонанс у республіці та спричинила жваве обговорення та оцінки.

Важливим агентом колоніальної адміністрації в Карачаєво-Черкесії є ісламські релігійні інституції. Дуже впливовою особою серед місцевих еліт є голова Духовного управління мусульман Карачаєво-Черкеської республіки, карачаївець Ісмаїл-Хаджі Бердієв, який за сумісництвом з 2003 року очолює Координаційний центр мусульман Північного Кавказу.

Кабардино-Черкеська республіка

Окупанти нейтралізували досить численне угруповання, що складалося з місцевих мешканців. Це свідчить про потенціал антисистемних рухів серед місцевих спільнот. Силовики заблокували в садовому товаристві в Нальчику 12 «бойовиків», кількох з них убили. «Бойовики», які ліквідували співробітники спецслужб у передмісті Нальчика, виявилися жителями Кабардино-Балкарії.

Кабардино-Черкеська республіка

Представники влади визнають головною загрозою діяльність груп збройного спротиву, що формуються за релігійною та національною ознакою.

22 квітня відбувся напад на поліцейський патруль у Карачаєвську. Один із нападників — Руслан Семенов, перебуває у списку екстремістів та терористів. Це дає підстави кваліфікувати подію не як дії кримінальників, а як прояв активності військово-політичної опозиції в КЧР.

Чечня

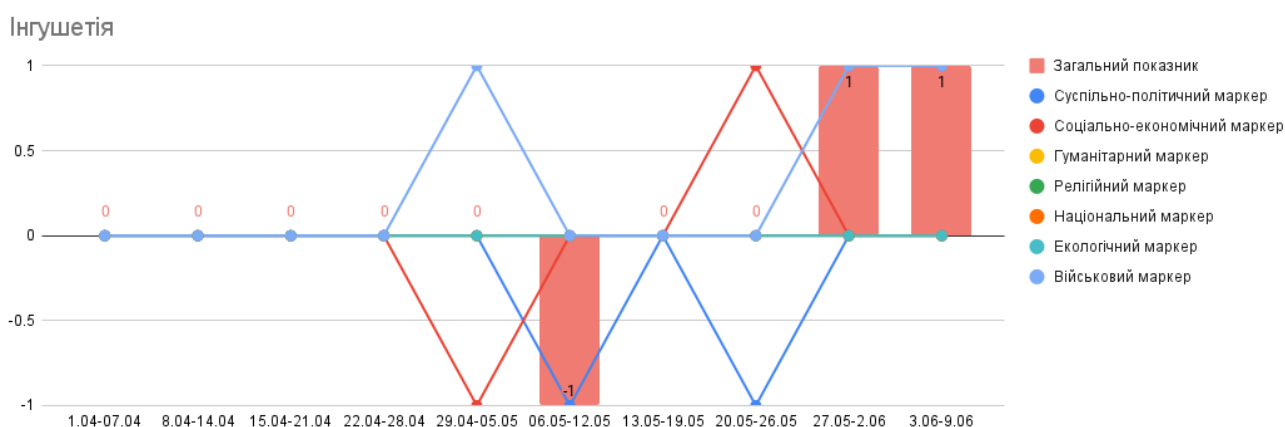
22 квітня з'явилися новини, що Рамзан Кадіров смертельно хворий. Ці чутки не нові, оскільки повідомлення про його хворобу з'явилися ще в 2019 році. Характер і тон повідомлень у поєднанні з опитуванням людей наводять на думку, що Кадіров страждає від смертельного панкреонекрозу. Однак існують деякі дані, які вказують на те, що це не так.

У разі його смерті ймовірний конфліктний потенціал у Чечні та зрушення всередині РФ. Вже в травні починаються ротації в уряді Чечні, спрямовані на посилення безпосередніх родичів Кадірова. Однак більшість, навіть еліти, їх не сприймають. За чутками, фаворитом путіна та ФСБ є генерал-майор Апті Алаудінов, командувач батальйону «Ахмата», що тісно співпрацює з «екс-вагнерівцями».

У квітні знаковою подією стало затримання дагестанською поліцією за водіння в нетверезому стані голови Міністерства надзвичайних ситуацій Чечні Аліхана Цакаєва, якого потім де факто відбивали чеченські силовики. Згодом голова Дагестану Сергей Меліков заявив: *«Інцидент, що стався на КПП «Герзель», безумовно, вимагає найважливішого та детального аналізу і, зрозуміло, ніяк не позначиться на наших братніх та добросусідських відносинах із чеченським народом».*

Інгушетія

12 березня в Інгушетії співробітники ФСБ нібито знайшли в лісі схрон бійців Інгуської визвольної армії, які загинули під час бою 2 березня в Карабулаці. Відповідальність за бій з окупантами підтверджував Комітет інгуської незалежності.

Північна Осетія — Аланія

Навесні 2024 року в Північній Осетії спостерігалися значні політичні напруження, пов'язані з виборами та внутрішніми конфліктами. Місцеві вибори були затьмарені звинуваченнями у фальсифікаціях, зокрема випадками вкидання бюлетенів та незакриття виборчих урн. Партія «Єдина Росія» дещо втратила підтримку (з 64.3% у 2012 році до 59.23% у 2024).

Конфлікти між партіями, як, наприклад, між Комуністичною партією російської федерації та партією «Комуністи Росії», призвели до взаємних звинувачень та судових позовів. Також виникли напруження через призначення міністра охорони здоров'я з іншого регіону, що викликало масові відставки медиків.

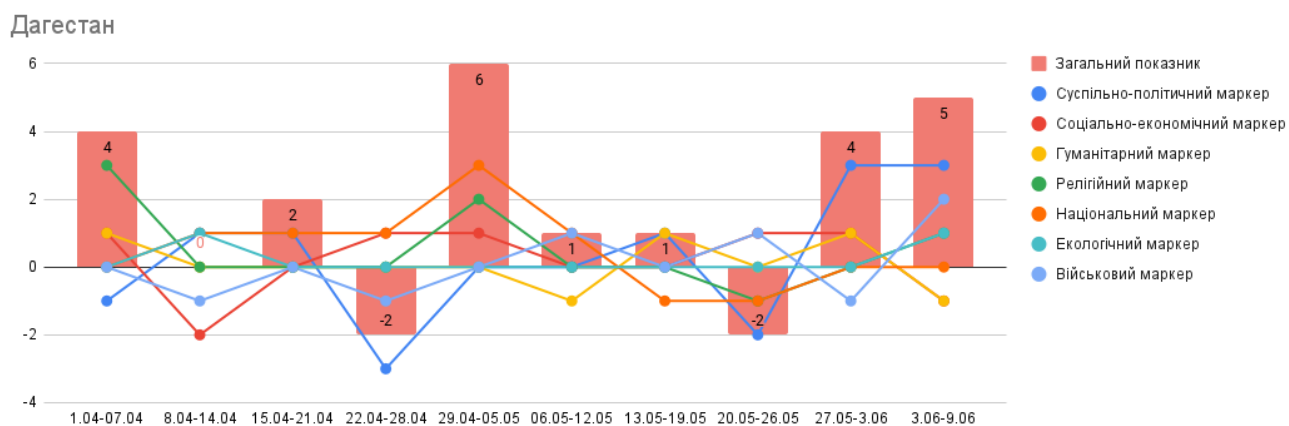
Навесні 2024 року на військовому аеродромі в Моздоку стався напад українських безпілотників, також 8 червня російські сили збили безпілотник ЗСУ над Північною Осетією — Аланією. Про це повідомили в Міноборони рф. Після атаки українських безпілотників у Північній Осетії зафіксували руйнування та загоряння, але їхні обсяги незначні. Про це у своєму телеграм-каналі повідомив глава республіки Сергій Меньяло. Інцидент викликав значне занепокоєння серед місцевого населення. Це підкреслює важливість регіону для військових операцій росії та недостатню підготовленість місцевої протиповітряної оборони.

Дагестан

Гучною новиною залишається розслідування незаконних дій поліції Махачкалі. 21 січня поліцейські при затриманні вбили 35-річного чоловіка. Кілька підозрюваних під

арештом. Це свідчить про спроби влади показати високий рівень боротьби з поліцейським беззаконням.

Також губернатор Меліков демонструє захист інтересів місцевих жителів. За його зверненням Росриболовство підтримало пропозицію про передачу майнового комплексу Аракумських та Нижньо-Терських водойм у власність Республіки Дагестан. Водночас суд Махачкалі зобов'язав мерію Махачкалі ліквідувати скидання стічних вод у море.

31 березня в Дагестані, в столиці регіону Махачкалі та Каспійську, російські окупанти провели «контртерористичну операцію» проти бойового підпілля. При затриманні ФСБ оточило квартал на вулиці Ахмет-Хана Султана. Затримані троє осіб, що нібито планували вибух на набережній або в парку Перемоги в Каспійську (за твердженням ФСБ, в цьому «зізнався» один із затриманих). Під час огляду місця затримання було виявлено автоматичну зброю, боєприпаси та готову до застосування снайперську гвинтівку. Окупаційна адміністрація демонстративно нагадує про небезпеку радикальних закликів, що вказує на поширення невдоволення.

8 травня вночі в селі Батлух Шамільського району згорів будинок, що належить релігійному діячеві Ахмаду Батлухському. Пожежу пов'язують з опозиційною до провладних муфтіїв риторикою проповідника.

Валерій Фадєєв, голова Ради з прав людини при президенті росії вважає, що в країні мають запровадити заборону на носіння нікабу. Це питання він планує обговорювати з регіональною владою та «представниками традиційного ісламу», заявив Фадєєв у розмові з «Парламентською газетою». Це питання стало предметом критики багатьох мусульманських блогерів.

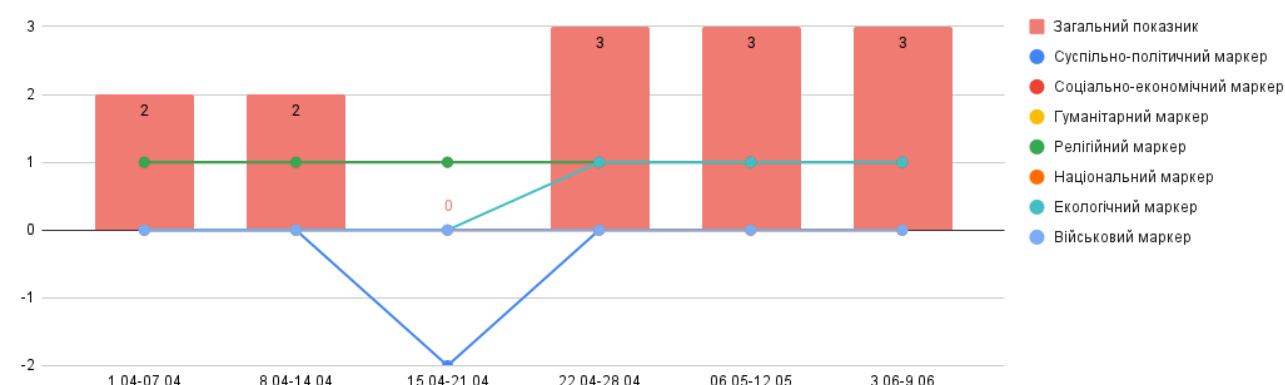
Слід відзначити поглиблення прямої економічної співпраці з мусульманськими державами, зокрема ОАЕ. Попри залежність від кремля, місцева влада бере участь у транскордонних переговорах (передусім з Азербайджаном). У травні укладаються торгівельні угоди з Оманом, Азербайджаном.

Республіка Калмикія

Калмикія — один із найдепресивніших регіонів рф. Етнічні калмики складають більшість населення, є переважно буддистами за віруваннями. Результати виборів путіна свідчать про високий протестний потенціал, кандидат від комуністів отримав понад 7% голосів. Бату Хасіков бореться за право знову бути висуненим на главу Республіки. Екс-очільник Калмикії Кірсан Ілюмжинов час від часу підігріває інформацію в пресі про своє можливе повернення у владу.

Республіка має давні незалежницькі традиції, її діаспора входить до Ліги вільних націй та не визнає результатів виборів. У березні в розшук оголошено заступника Конгресу ойрат-калмицького народу Владіміра Довданова.

Калмикія

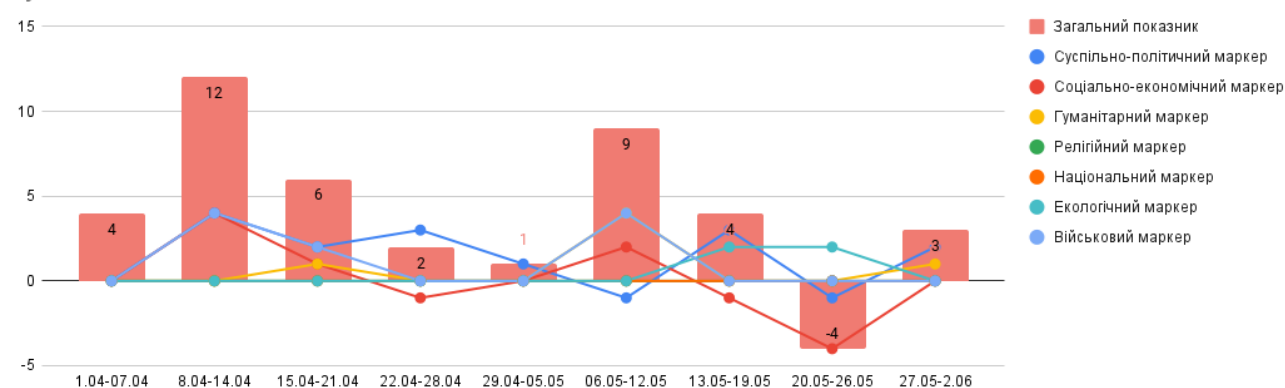
Калмикія залишається рекордсменом за боргами серед населення і закредитування. Республіка лідує за кількістю злочинів з застосуванням вогнепальної зброї. Республіка на останньому місці в росії за укомплектуванням медичним персоналом та доступом мешканців до централізованого водопостачання.

Б) Ідель-Урал

Чувашія

У регіоні спостерігаються негативні настрої щодо мобілізації, при цьому влада всіма силами намагається долучати населення до війни саме через залякування новинами про те, що буває з тими, хто відмовляється й переходується від служби. Окрім цього, висвітлюються переваги служби в армії, періодично з'являються новини про те, які привілеї отримують учасники так званої СВО.

Чувашія

Найбільша відцентровість простежується у сфері культури й висвітлюється не лише в неофіційних новинах, а і в офіційних. На території республіки проводять різні культурні заходи, присвячені саме чуваським традиціям і митцям. У митців, що творять за кордоном, більшість виставок і творів присвячені не лише історичним темам, а і опору системі.

Республіка Башкортостан

Найбільш активним був січень. Надмірно жорстоке рішення Баймакського районного суду в Башкортостані, який ухвалив вирок до 4 років ув'язнення відомого місцевого екоактивіста, экс-голови забороненої в росії організації «Башкорт» Фаїля Алсинова, звинуваченого за статтею 282 ч. 1 Кримінального кодексу росії («Розпалювання ненависті чи ворожнечі та приниження людської гідності»), спричинило масові акції протесту.

У день винесення вироку, 17 січня 2024 року, біля приміщення суду зібралися тисячі людей, як і напередодні. У відповідь російські силовики вдалися до масових побиттів, застосування сльозогінного газу та затримання протестувальників. Згодом проти активістів розгорнулися репресії. Глава Башкортостану Радій Хабіров прямо звинувачував у підбурюванні протестів одного з лідерів руху «Башкорт» Руслана Габбасова, що перебуває за кордоном.

У травні-червні в республіці зафіксоване значне занепокоєння ударами українських дронів, зокрема 9 травня по нафтопереробному заводу «Газпром нафтохім Салават».

Марій Ел

Явних сепаратистських настроїв у регіоні за досліджуваний період не спостерігалось. Натомість дії, направлені на укріплення ідеології і влади москви, відбулися. Центр продовжує впроваджувати програми, націлені на ідеологічне виховання дітей. Також регіон хвалиться підвищенням економічного забезпечення жителів. Мешканців регіону відправляють на війну в Україну. Під час проведення виборів у низці регіонів Поволжя пройшли акції «Полудень проти путіна».

Татарстан

Татарстан переживає напруження через активність національних і релігійних рухів. ФСБ проводить обшуки й затримання серед активістів татарського національного руху. Протягом чотирьох днів травня російські силовики прийшли з обшуками до 4 активістів національного руху: Раїля Садрієва, Енгеля Фаттахова (екс-міністра освіти республіки), Рафіка Карімулліна, Зіннура Агліулліна. Фаттахов був заарештований. Театральному діячеві Садрієву заборонили виходити на сцену і спілкуватися з колегами.

Держрада Татарстану підготувала до відправки до Держдуми проект змін до Трудового кодексу рф, що дозволяє працевлаштовувати підлітків з 16 років на шкідливих і небезпечних виробництвах. Студенти в Єлабугі вже рік працюють на виробництві зі збирання іранських БПЛА.

Активність екстремістських організацій, таких як «русская община», яка проводила ходи в Єкатеринбурзі з ксенофобськими гаслами, відображає зростання націоналістичних настроїв, що впливає на міжетнічні стосунки в регіоні.

Республіка Мордовія

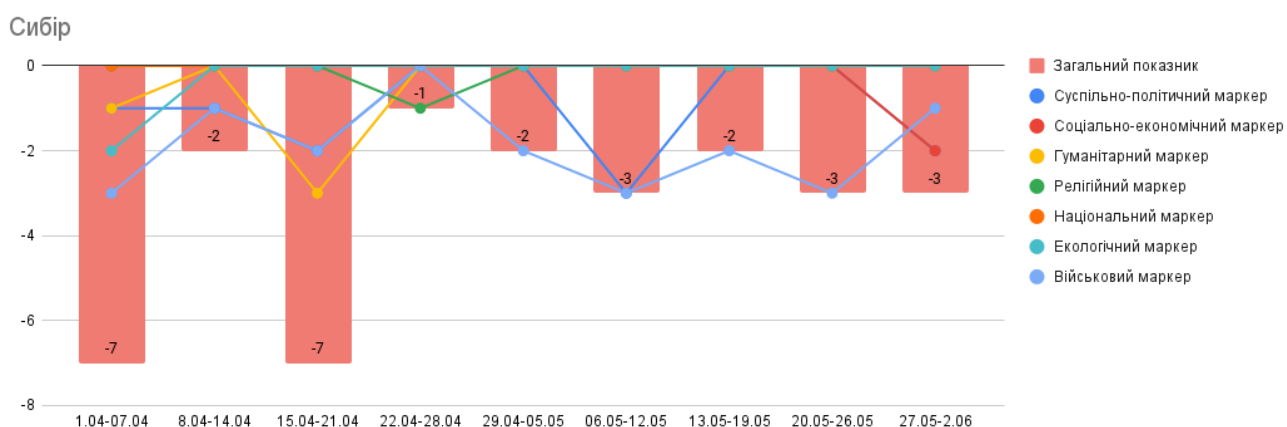
Частина населення схвалює державні плани рф із реконструкції будівель та доріг у різних містах. Вони усвідомлюють себе частиною федерації і сприяють державній політиці: діти в школах роблять речі для солдат, збирається гуманітарна допомога. Також масово залучаються люди для вшанування жертв теракту в «Крокусі».

В) Сибір і Далекий Схід

Сибір

- Травневі мітинги

За цей місяць відбулися потужні, за мірками росії, мітинги: у Новосибірську — проти умертвіння тварин, куди прийшли 200 осіб. Також під Новосибірськом був мітинг 23 травня на 200 осіб проти будівництва Південносибірського металопрокатного заводу (ЮНМЗ) в Іскітімі Новосибірської області. Там-таки активісти збиралися, але мерія заборонила провести мітинг 1 червня на захист прав дітей мобілізованих. Іскітім входить до міст росії з найбільш забрудненим повітрям. Проти заводу зібрали 2,6 тисячі підписів, але мер міста звинуватив активістів у «хайпі».

9 травня в Новосибірську студентів та викладачів аграрного університету закликали взяти участь в акціях «Лист Герою» та «Лист солдату» на підтримку війни росії проти України. Трохи пізніше в місті також відбулися два протести щодо звільнення політичних в'язнів, зокрема Льва Яшина, Володимира Кара-Мурзи, Сергія Фургала.

- Арешти

У Новосибірську та області відбулися принаймні дві спроби підпалу військкомату за травень: успішна в Бердську, невдала в Новосибірську. Навіть за схвалення в соціальній мережі підпалу військкомату засудили на 350 тисяч рублів. Ще ФСБ затримала мешканця Біробіджана за звинуваченням у тому, що він планував підпал пункту відбору на військову службу.

Після двох років у Новосибірську суд засудив Іллю Бабуріна до 25 років позбавлення волі у справі про намір підпалити військкомат та музичну школу, про який стало відомо у 2022 році. Таким чином Бабурін став першим обвинуваченим у держзраді за спробу підпалу військкомату.

За підпал або диверсії на залізниці у травні 2024 року теж відбулись арешти або були винесені вироки. Так було заарештовано на два місяці трьох 16-річних підлітків у місті Білово Кемеровської області. Іншого неповнолітнього томича посадили на 4,5 роки за ті ж дії, котрі він скоїв у вересні 2023 року. Жителя Новосибірська, що подав заяву до легіону «Свобода Росії», засудили до 12 років за подібну спробу — 4 листопада 2022 року Гурулев намагався влаштувати диверсію на станції Сибірська Західно-Сибірської залізниці.

- Свобода слова, віри та совісті

Неодноразово були винесені вироки або здійснені арешти на основі відсутності свободи слова щодо підтримки України чи противоєнні висловлення.

В Омську суд заочно засудив до шести років колонії колишню голову омського відділення профспілки «Альянс лікарів» Ольгу Белову за публікацію в «ВКонтакте», де вона висловлювала антивоєнну позицію.

Ще одній пенсіонерці з Омської області за антивоєнні пости в «Однокласниках» загрожує до 7 років — вона виклала пости з піснею українською мовою, коментар із побажаннями перемоги Україні та коментарі з критикою політики президента рф.

Були помічені *тенденції до арешту представників духовенства*. В Омську ліквідували парафію Української греко-католицької церкви, в якій знайшли ікону із зображенням Степана Бандери, настоятель Ігор Максимов перебуває під домашнім арештом.

Чоловік в Ангарську Іркутської області отримав 12 років у справі про держзраду за збір «відомостей та фотоматеріалів про стан промислового об'єкта та продукції» для «спецслужби України». Подібну кількість років суд призначає за підтримку сформованих із росіян військових організацій, що воюють на боці ЗСУ, — так за розклеювання листівок «Свобода Росії» житель Приангар'я отримав термін 13 років.

- Екологія та стихійні лиха

Регіони Півночі росії у травні переслідували стихійні лиха. Лісові пожежі охопили Сибір уже на початку травня. А вже 6 травня почалися перші евакуації в Омській області через підйом води в річці Ішим. Це загрозувало федеральній трасі Омськ-Тюмень. 9 травня вогонь в Іркутській області почав підбиратися до міста Братськ. Евакуювали місто Вихоревка. У регіоні були загиблі та постраждалі, спалено багато будинків поблизу Братська.

А вже 8 травня висока вода дійшла до Томської області, де затопило 20 населених пунктів. У цей самий день вибухи газових балонів фіксували під Красноярськом, через що пожежа поширилася на тисячу квадратних метрів. Причиною визнали підпал трави. А в Новосибірську 5 діб палав сміттєвий полігон.

11 травня серйозна аварія сталася в Олекмінську в Якутії — вибухнула котельня, залишивши без світла 90 будинків. У цьому-таки районі затопило чотири села. Згодом виявилося, що компанія «Сургутнефтегаз» приховувала інформацію про розлиття нафти в Якутії (воно сталося 10 травня).

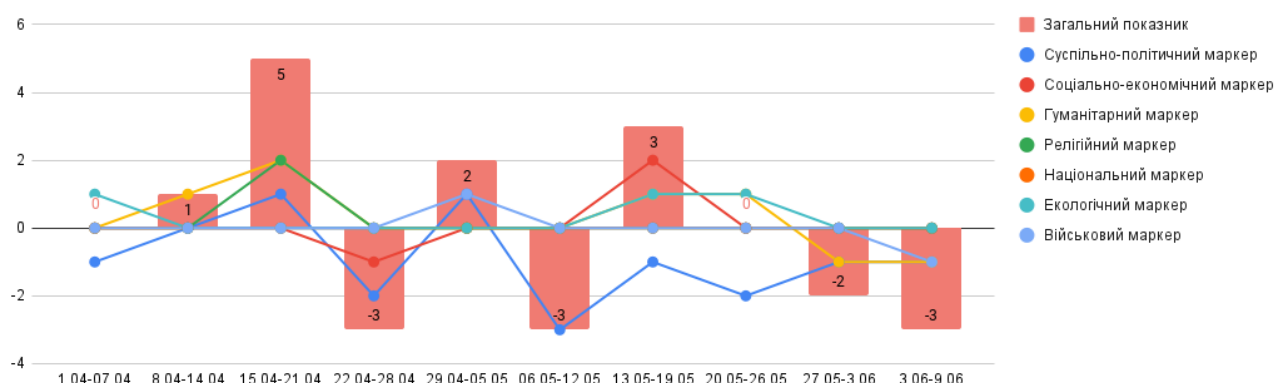
Примор'я

Наростання китайського впливу

Дедалі більше наростають економічні та інфраструктурні контакти з Китаєм. У Гуанчжоу відбулася зустріч начальника відділу розвитку туризму крайового агентства з туризму Юлії Корсак та директора з авіаційної комерції міжнародного аеропорту Владивостока Олександра Боброва з представниками міжнародного аеропорту Гуанчжоу, де обговорювали перспективи відкриття прямого рейсу між територіями. Губернатор Приморського краю Олег Кожем'яко зазначив, що регіон активно працює над зміцненням дружби із сусідньою китайською провінцією Хейлунцзян. В інтерв'ю Хейлунцзянському телебаченню він наголосив на значущості культурного та спортивного обміну, а також участі у 8-му Китайсько-російському ЕКСПО.

Росія та Китай уклали угоду про спільний розвиток острова Великий Уссурійський. Церемонія підписання концепції проекту відбулася в Пекіні у присутності президента росії путіна та Голови Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпіна.

Приморська республіка

Влада відчуває загрозу від прибічників колишнього губернатора Хабаровського краю Фургала, активізовані репресії проти них.

Відразу дві надзвичайні ситуації сталися в Амурській області:

1) у шахті кілька днів перебувало 13 гірників;

2) у Благовещенську стався підпал кіоска з фруктами на національному ґрунті після теракту в «Крокусі». Мер натякнув на зв'язок з Україною.

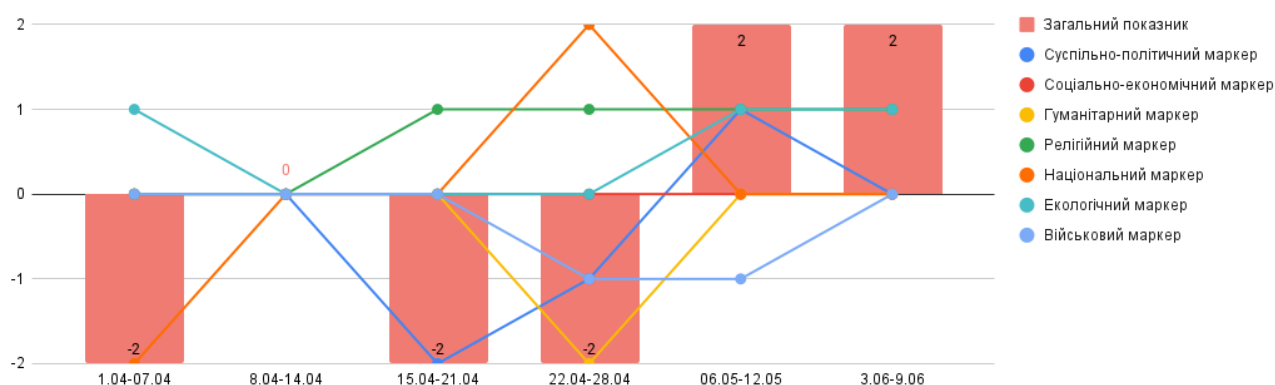
З кінця квітня у Владивостоці помічені суттєві перебої з постачанням соціальних продуктів зокрема круп, чаю та макаронів.

Триває судова справа проти заарештованого нібито за крадіжку американського громадянина Гордона Блека, що перебуває в СІЗО-1 у Владивостоці.

Республіка Бурятія

Путінський ставленик глава республіки Алексей Циденів впевнено контролює ситуацію в республіці. За моніторинговий період відносним проявом опозиції була підтримка значною частиною політикуму звернення щодо захисту затриманого і направлено під варту ексголови Народного Хуралу (місцевого парламенту) Цирен-Даша Доржиева, який був взятий під варту на 2 місяці за Ст.159 Ч.4 Кримінального кодексу «Шахрайство», його звинувачують у крадіжці 36 млн рублів під час будівництва Сосново-озьорської СШ 1 у змові з групою осіб.

Бурятія

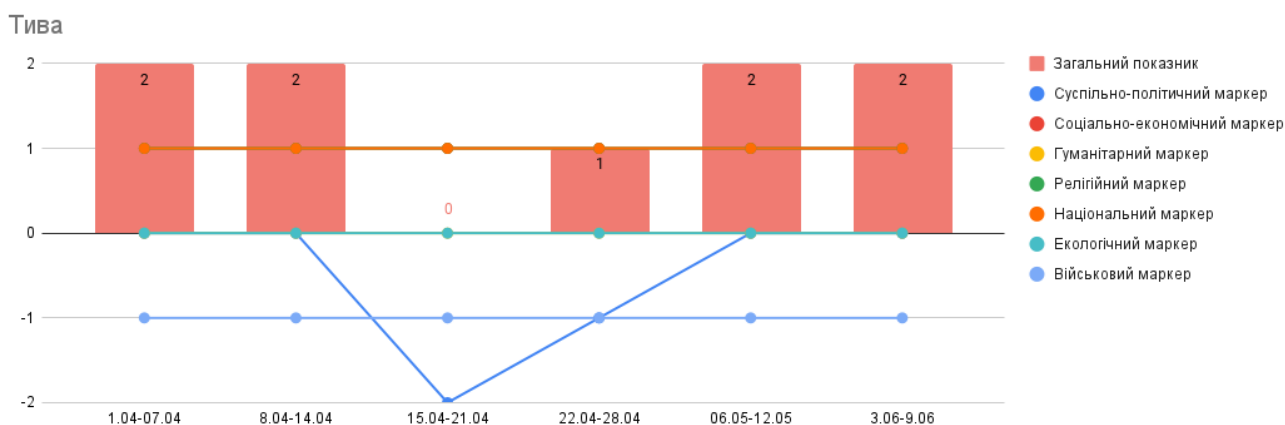
З ініціативи Циденова Хурал скасував прямі вибори мера Улан-Уде. Тепер його призначатимуть. Потенційний сепаратизм є однією з головних загроз стабільності центральної влади в Бурятії. 26 квітня 2024 року керівник Федеральної агенції у справах національностей рф Абдулгамід Булатов заявив про тисячократне зростання націоналістичної та сепаратистської пропаганди в Бурятії з початку війни.

28 квітня громадська рада з проведення 300-річчя Кяхти підтвердила повернення до подвійної назви міста Кяхта-Троїцкосавск. Фактично повернуто колонізаційну назву міста часів

Наприкінці весни та на початку літа в Бурятії спалахнули масові пожежі. ЗПосилюється мобілізація, зокрема багато свідчень із Селенгінського району. Приблизно 7,4% бурятів в віці від 18 до 49 років мобілізовано на війну в Україні (в середньому по країні 2%). Підтверджено мінімум 1493 верифікованих бурятів загинуло в війні в Україні.

Тива

Тива є аутсайдером в росії за рівнем соціально-економічного розвитку, лідером по скоєнні кримінальних злочинів та залучених до війни в Україні чоловіків.

Весь час регіон перебував у орбіті впливу экс-міністра оборони тувинця Сергія Шойгу. Після його відставки розпочалася боротьба між кланом діючого керівника республіки Владислава Ховалига та экс-очільника, а нині віцеспікера Державної Думи Шолбана Кара-оола. Останій публічно звинуватив про погрози у бік своїх ставлеників – учасників війни в Україні, які брали участь в так званому «праймеріз» до місцевого парламенту від «Єдиної Росії» з боку «молодих людей в піджаках». Зі свого боку «Єдина Росія» звинуватила віцеспікера у фейках про партійний праймеріз. Цей конфлікт засвітив послаблення позицій людей Шойгу та ставку Кремля на нинішнього главу Тиви Ховалига (ставленика заступника глави Адміністрації Президента Сергея Кірієнка).

Через війну в Україні понад тисячу дітей в Тиві втратили батька. На червень 2024 року за верифікованими даними понад 500 тувинців загинули на війні (видання «Нива Тива»).

За даними дослідження «Демографія упала» Тива лідирує за кількістю чоловіків залучених на війну – 9,3%.

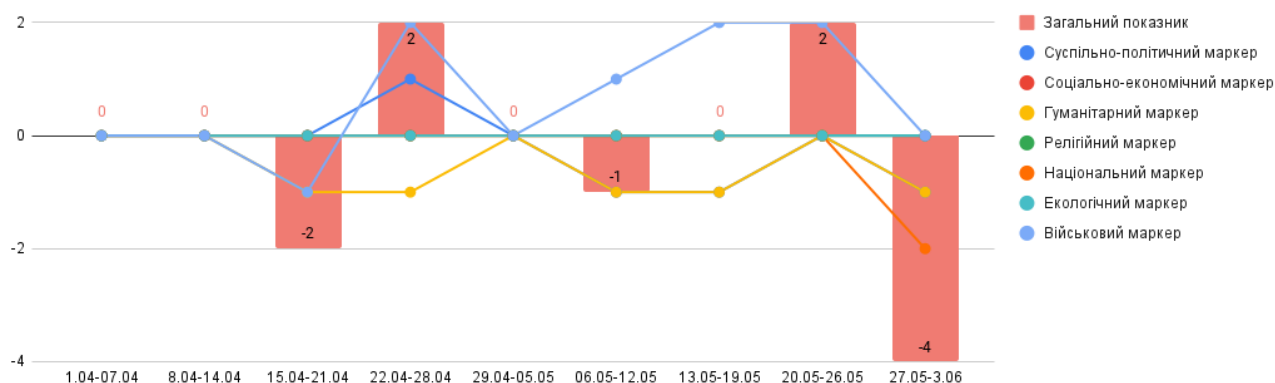
У травні в Тиві заурештували журналістку Аллу Донгур-оол. 69 річна журналістка системно критикувала діючий уряд Тиви. За попереднього керівництва її вже тримали у в'язниці за критику влади.

Г) Центральні регіони

Центр — москва й область

Основною конфліктогенною ситуацією в регіоні є переслідування представників Центральної Азії після теракту в «Крокус Сіті Холі». Як наслідок, формування «народних дружин» для самосуду над мігрантами, масові арешти та облави в місцях їх скупчення. Дії російських силовиків призвели до погіршення відносин рф із Таджикистаном та іншими державами Центральної Азії. Зростання дискримінації також торкнулося загалом мусульманського населення столичного регіону.

Московська республіка/Залісся

Карелія

Міноборони росії розмістило в Карелії «Іскандери», обґрунтовуючи це як відповідь російської влади на вступ Фінляндії до НАТО.

У регіоні розташоване урочище Сандармох, де було розстріляно, зокрема, визначних діячів українського суспільного руху 1920–30-х років. Проте, очікувано, пам'ятка перебуває в занедбаному стані. Російська влада прагне стерти із суспільної пам'яті сталінський терор.

У травні в селищі Панозеро між владою та населенням виник конфлікт через рішення закрити єдину школу. Незважаючи на одногосний протест батьків, чиновники повідомили, що все вже вирішено. Натомість учнів запропонували перевести до Кемського інтернату, який, за словами батьків, розташований за сотні кілометрів від селища.

Санкт-Петербург і Ленінградська область

З одного боку, стверджувати про наявність будь-яких відцентрових і федералістських тенденцій у Санкт-Петербурзі на сьогодні неможливо. Навпаки, більшість новин демонструє слідування пітерськими місцевими елітами й громадянами курсом центру. З іншого боку, треба звернути увагу на наявні конфліктні ситуації, особливо в національній сфері, що впливають на загострення міжнаціональних і міжетнічних конфліктів у Петербурзі як у другому центрі рф.

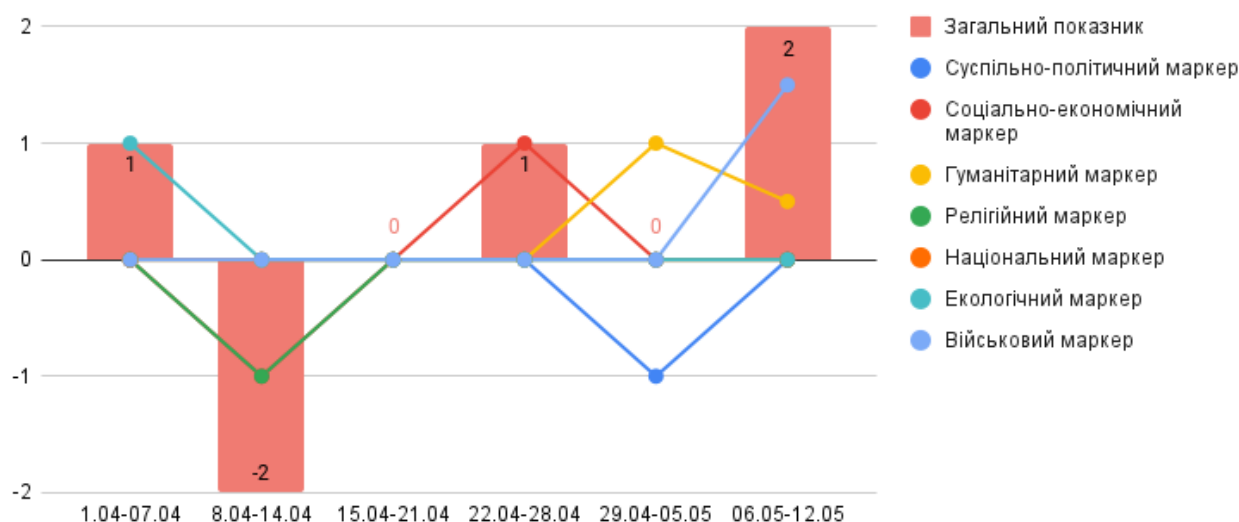
Зокрема, у Петербурзі підлітки з Узбекистану просто так побили чоловіка в саду Сан-Галлі на Ліговському проспекті. Постраждалий помер на місці. Справу перекваліфікували на «хуліганство», бо чоловік помер не від побоїв, а від серцевого нападу.

Східна Слобожанщина

Попри те, що фальсифікації на виборах не зустріли широкого спротиву населення, трапляються й випадки зриву виборчого процесу заливом зеленки в урни з бюлетенями.

Перенесення бойових дій на територію країни-агресора гостро відображається на прикордонних регіонах. По завершенню виборів інфопростір місцевих ЗМІ заповнений новинами про обстріли та сутички на кордоні з Україною. Будь-які сепаратистські чи антивоєнні тенденції надходять або від армії України та російських добровольців, або від стомлених обстрілами представників місцевого населення.

Стародубщина, Східна Слобожанщина

Проект здійснюється в партнерстві з:

• ініціативою **«Антиімперського блоку народів»**. Партнерська сторінка: *сторінки АБН та групи* в мережі Facebook, сайт: <https://abn.org.ua>.

• громадською організацією **«Український студент»**.

Недержавний аналітичний центр «Українські студії стратегічних досліджень» у 2024 році проведе низку дослідницьких проектів щодо розвалу росії та національних інтересів України у світі — детальніше дивіться на наших ресурсах <https://linktr.ee/nac.usssd/>

Запрошуємо зацікавлених експертів та організації долучатися до партнерства.

Авторський колектив ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ 2024

Юрій Сиротюк

Юрій Олійник

Михайло Кублій

Микола Волгов

Михайло Александров

Карина Коняєва

Ольга Яковець

Анатолій Максимов

Дарія Шаповал

Ірина Євдоченко

Ярослав Ніцой

Михайло Цирульник

Іван Янюк

Олена Маковецька

Марта Колеснік

Юлія Гришина

Анна Недашківська

Переклад на англійську — Олександр Чупак